

Mazowiecki Szpital
BRÓDNOWSKI

KLINIKA OTOLARYNGOLOGII CMKP
Mazowiecki Szpital Bródnowski Sp. z o.o.
BRÓDNOWSKIE CENTRUM KLINICZNE
ul. Kondratowicza 8, 03-242 Warszawa, tel. 22 326 5603
e-mail: otolaryngologia@brodnowski.pl
Kierownik Kliniki: dr hab. n.med. Karolina Dżaman-prof.-CMKP

Warszawa, dn. 15.06.2024 r.

Dr hab. n. med., prof. CMKP

Karolina Dżaman

Klinika Otolaryngologii CMKP

Mazowiecki Szpital Bródnowski w Warszawie

**Recenzja rozprawy doktorskiej lek. Michała Żurek
pt. „Analiza kliniczno - epidemiologiczna patologii ślinianek w populacji
Polski”.**

Przedstawiona do recenzji praca doktorska pt. „Analiza kliniczno - epidemiologiczna patologii ślinianek w populacji Polski” napisana pod opieką merytoryczną dr hab. n. med. Anny Rzepakowskiej stanowi kompleksową ocenę występowania chorób zapalnych i nowotworowych ślinianek w populacji polskiej. Tematyka rozprawy dotyczy bardzo aktualnego i skomplikowanego zagadnienia w medycynie, ulegającego ciągłym modyfikacjom na przestrzeni lat. Patologie gruczołów ślinowych cechuje bowiem duża różnorodność obrazu klinicznego i patomorfologicznego, w związku z tym ich diagnostyka i leczenie zawsze stanowią duże wyzwanie. Dlatego też wybór tematyki pracy uważam za trafny i bardzo cenny z punktu widzenia praktycznego.

Patologie ślinianek, choć stosunkowo rzadkie, stanowią istotny problem kliniczny, który wymaga zróżnicowanego podejścia diagnostyczno-terapeutycznego, dlatego badania epidemiologiczne mogą pomóc w lepszym zrozumieniu tych chorób oraz w opracowaniu bardziej efektywnych metod leczenia i prewencji.

Rozprawa doktorska liczy 68 stron i ma formę cyklu opublikowanych prac uzupełnionych wykazem skrótów, wstępem, prezentacją celów i założeń pracy, podsumowaniem i wnioskami, opinią komisji bioetycznej, a także wymaganymi streszczeniami i oświadczeniami współautorów publikacji tworzących cykl.

W skład cyklu wchodzi 3 publikacje – dwie prace oryginalne oraz jedna praca pogładowa, opublikowane w czasopiśmie zagranicznych w latach 2021-2023, w których Doktorant jest pierwszym autorem, a Promotorka współautorem. Są to:

1. Żurek, M., Rzepakowska, A., Jasak, K., & Niemczyk, K. (2021). The Epidemiology of Salivary Glands Pathologies in Adult Population over 10 Years in Poland-Cohort

Study. *International journal of environmental research and public health*, 19(1), 179.

<https://doi.org/10.3390/ijerph19010179>,

MEiN: 140

2. Żurek, M., Jasak, K., Jaros, K., Daniel, P., Niemczyk, K., & Rzepakowska, A. (2022).

Clinico-Epidemiological Analysis of Most Prevalent Parotid Gland Carcinomas in Poland over a 20-Year Period. *International journal of environmental research and public health*, 19(16), 10247. <https://doi.org/10.3390/ijerph191610247>

MEiN: 140

3. Żurek, M., Fus, Ł., Niemczyk, K., & Rzepakowska, A. (2023). Salivary gland pathologies: evolution in classification and association with unique genetic alterations. *European archives of oto-rhino-laryngology : official journal of the European Federation of Oto-Rhino-Laryngological Societies (EUFOS) : affiliated with the German Society for Oto-Rhino-Laryngology - Head and Neck*

Impact Factor: 2,600

MEiN: 70

Łączna wartość współczynnika oddziaływania (ang. impact factor, IF) dla tych czasopism wynosi 2,6, a punktów MEiN 350.

W przypadku rozprawy doktorskiej opartej o współautorski cykl publikacji istotnym elementem jest ocena indywidualnego udziału Doktoranta w poszczególnych pracach tworzących cykl. W każdej z trzech publikacji Doktorant jest pierwszym autorem pracy, który zgodnie z oświadczeniem był odpowiedzialny za przygotowanie koncepcji pracy, zebranie materiałów badawczych i bibliografii, wykonanie analiz, interpretację wyników badań, przygotowanie manuskryptu i nadzorowanie prac zespołu, a jego udział wynosił w poszczególnych pracach odpowiednio 76%, 76%, 90%.

Po analizie oświadczeń współautorów uznają, że indywidualny wkład Doktoranta w prace stanowiące przedmiot rozprawy doktorskiej spełnia kryteria określone w artykule 13, ustęp 1 i 4 Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

W rozdziale „Wstęp” Doktorant przedstawiła opis epidemiologii chorób ślinianek oraz w zwięzły sposób prezentuje tematykę prac włączonych do cyklu.

Następnie przedstawia trzy cele pracy doktorskiej:

1. Analiza wskaźników epidemiologicznych chorób ślinianek w Polsce, a także określenie obciążenia systemu ochrony zdrowia w związku z patologiami ślinianek.
2. Ocena wpływu czynników demograficznych i klinicznych na rokowanie pacjentów z nowotworem złośliwym ślinianek przyusznych w Polsce.
3. Przedstawienie problematyki i klasyfikacji patologii gruczołów ślinowych, w tym ewolucji systemu rozpoznania patomorfologicznych dla zmian w śliniankach oraz wskazanie dalszych kierunków rozwoju diagnostyki.

Kolejne prace włączone do cyklu spełniają przyjęte przez Doktoranta cele i założenia. Publikacja [1] opublikowana w 2021r. przedstawia analizę chorób gruczołów ślinowych zdiagnozowanych w Polsce w latach 2010-2019, pod kątem wskaźników demograficznych i epidemiologicznych. Kolejna praca [2] porównuje zmiany dotyczące epidemiologii nowotworów złośliwych ślinianek w Polsce w latach 1999-2018. Rozprawę kończy publikacja [3] z 2023r. podsumowująca problemy związane z klasyfikacją chorób ślinianek i wskazująca na dokonującą się ewolucję tej klasyfikacji od 1972r. związaną z rozwojem badań molekularnych.

Wszystkie publikacje stanowiące niniejszą rozprawę są tematycznie spójne i szczegółowo opracowane. Najważniejsze konkluzje z publikacji tworzących cykl są zawarte w rozdziale „Podsumowanie i wnioski”, w którym Doktorant dzieli się z czytelnikiem ich logicznym omówieniem. Stwierdza m.in., że w Polsce istnieje rosnący trend zapadalności na nowotwory łagodne ślinianek i wzrost liczby hospitalizacji z tego powodu oraz spadek zapadalności na nowotwory złośliwe. Na przestrzeni dwóch dekad nie zaobserwowano zmian w rozkładzie demograficznym nowotworów złośliwych ślinianek, jednakże część pacjentów leczona jest niezgodnie z przyjętymi w kraju wytycznymi. Nowe klasyfikacje nowotworów ślinianek w oparciu o metody molekularne pozwalają na dokładniejsze określenie rokowania i zaplanowanie leczenia pacjentów. Wszystkie wnioski znajdują pełne uzasadnienie w wynikach przedstawionych w publikacjach.

Warto podkreślić, że cały cykl publikacji stanowi pierwszą w Polsce kompleksową analizę epidemiologiczną i kliniczną patologii ślinianek w oparciu o raporty Narodowego Funduszu Zdrowia oraz Krajowego Rejestru Nowotworów. Wszystkie prace ukazały się w czasopiśmie recenzowanych i przeszły pomyślnie ocenę merytoryczną na kolejnych etapach publikacji, stąd też są wartościowe i dobrze przygotowane merytorycznie. Z tytułu funkcji recenzenta chciałabym zwrócić tylko jedną uwagę na pewną nieścisłość, która pojawia się w podsumowaniu rozprawy i jest prawdopodobnie wynikiem niedoprecyzowania lub przejęzyczenia. Doktorant pisze: „Analiza wykazała rosnący trend zapadalności na nowotwory łagodne ślinianek [...] zaobserwowano spadek liczby nowotworów złośliwych”. W kolejnym zdaniu stwierdza: „jednocześnie systematycznie spada liczba rozpoznań niezłośliwych chorób gruczołów ślinowych” – o jakie choroby niezłośliwe chodzi (zapalenia?, urazy?) skoro rośnie liczba nowotworów łagodnych? Być może chodziło o choroby nienowotworowe, a nie niezłośliwe? Brakuje mi także wykazu piśmiennictwa, na podstawie którego podawane są dane epidemiologiczne we wstępie rozprawy.

Rozprawa napisana jest czytelnie i poprawnie językowo.

Podsumowując, stwierdzam, że

1. Praca lek. Michała Żurek jest samodzielnym dorobkiem Doktoranta.
2. Dobór tematyki pracy był właściwy, a zastosowana metodologia adekwatna.
3. Materiał obejmował szeroką grupę – pacjentów z całej Polski.
4. Doktorant wykazał się doskonałą znajomością zagadnienia i sprawną interpretacją wyników badań.
5. Praca wniosła ciekawe informacje, mające przełożenie na praktykę kliniczną.

Reasumując, stwierdzam, że rozprawa doktorska lek Michała Żurek z Katedry i Kliniki Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, napisana pod opieką merytoryczną dr hab. n. med. Anny Rzepakowskiej, **spełnia warunki określone w art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668)**". Przedkładam wniosek Wysockiej Radzie Dyscypliny Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego w Warszawie o dopuszczenie Doktoranta do dalszych etapów przewodu doktorskiego.